

Een boek vol zilverwerk?

Een eerste impressie van het nieuwe Liedboek

Harmen Trimp

Zaterdag 25 mei is het nieuwe *Liedboek – Zingen en bidden in huis en kerk* (zo luidt de officiële titel) gepresenteerd in Monnickendam. Zo'n tweeëntwintighonderd mensen waren aanwezig om 's ochtends in de Grote Kerk een eerste onderdompeling in het nieuwe *Liedboek* te ondergaan. 's Middags waren er tal van workshops over de meest uiteenlopende onderwerpen met betrekking tot het nieuwe *Liedboek*.

Vooraf één ding maakte de dag meteen duidelijk: het nieuwe *Liedboek* is anders dan het oude. Niet alleen staan er veel meer liederen in (1016 in totaal, inclusief de honderd vijftig Geneefse psalmen in de 'oude' Berijming 1967). Er staan ook veel meer genres in: het *Liedboek* kent niet meer alleen strofeliederen, maar ook antwoordpsalmen, canons, liturgische gezangen, Taizé-liederen, kinderliederen, buitenlandse liederen, zelfs opwekkingsliederen en liederen in maar liefst acht verschillende talen: Nederlands, Duits, Frans, Engels, Latijn, Afrikaans 'Zulu', Spaans en Portugees. Kortom: een bonte verzameling! Van de 491 gezangen uit het 'oude' liedboek is circa zestig procent overgenomen. Een ander groot verschil is dat het nieuwe *Liedboek* niet alleen voor gebruik tijdens de zondagse diensten is bedoeld, maar ook liederen, teksten en gebeden voor getijdendiensten (zoals het avondgebed) en voor vieringen in kleinere kring biedt en specifiek voor huiselijk gebruik.

Rubricering

Het *Liedboek* is ingedeeld volgens een nieuwe indeling:

1. Psalmen, lied 1 t/m 150, waarbij eerst de Geneefse psalm wordt weergegeven en vervolgens een andere versie van de psalm. Zo kent psalm 23 maar liefst zeven versies (lied 23a t/m 23g).

Hier valt de grote diversiteit aan stijlen onmiddellijk op: men vindt bijvoorbeeld opwekkingsliederen (lied 51b), Psalmen voor Nu (lied 84a), onberijmde psalmen met antifoon (bijvoorbeeld lied 25e) en psalmen uit de Taizébeweging (lied 117d).

2. Cantica, lied 151 t/m 161, lofgezangen uit de Bijbel buiten de psalmen om zoals de Lofzang van Maria. Ook hier zijn weer meerdere versies. De Lofzang van Simeon kent bijvoorbeeld drie versies (lied 159a t.m 159c).

3. Bijbelse vertelliederen, lied 162 t/m 189. Hier vindt men liederen die gebaseerd zijn op bijbelse gebeurtenissen zoals de uittocht van het volk Israel uit Egypteland (lied 168) of de geschiede-

nis van de profeet Jona (lied 178). Een aantal liederen hiervan is bekend, zoals de liederen van Hanna Lam (lied 162, 166b en 169).

4. Lieder en bij de vier getijden van de dag: morgen, middag, maaltijd en avond, lied 190 t/m 269. Deze rubriek bevat liederen specifiek voor een getijdengebed (lied 190 t/m 193) maar ook hele geschikte liederen voor de aanvang van een ochtenddienst. De melodie van lied 211 is helaas verkeerd afgedrukt in deze eerste druk, lied 216 is het bekende 'Morning has broken' met een vertaling van Andries Govaart.

5. Lieder en voor de eerste dag (de zondag), lied 270 t/m 431. Hier zijn liederen te vinden die specifiek bedoeld zijn voor een bepaalde plaats binnen de zondagse liturgie. Zo zijn er onderdelen van het ordinarium terug te vinden in verschillende composities zoals het ordinarium volgens een zetting van Frits Mehrrens en een zetting van Ignace de Sutter. Daarnaast zijn er liederen te vinden rond de lezing van Gods Woord, de lezing van de Tien Geboden en bijvoorbeeld rond Doop en Avondmaal. Bijzonder is het dooplied lied 359, waarbij een tekst van Erik Iedema is getoetst op 'Ozewiezewozewiezewollakristallix'... Opmerkelijk is ook lied 363 dat het bekende 'Dat 's Heren zegen op u daal' bevat en als zegenlied is weergegeven.

6. Lieder en voor de getijden van het jaar (het kerkelijk jaar), lied 432 t/m 778
In deze rubriek valt op dat er naast de bekende getijden Advent, Kerst, Veertigdagentijd, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren nieuwe getijden toegevoegd zijn: Bevrijdingsdag (sic!), Zomertijd, Herfsttijd, Oogst, Hervormingsdag, Allerheiligen, Geloofsgetuigen en Voleinding. Bij 'Geloofsgetuigen' bevinden zich bijzondere liederen waaronder een lied dat speciaal voor 5 december gemaakt lijkt te zijn... (lied 745)

7. Lieder en over het leven (lied 779 t/m 964)

Presentatie van het *Liedboek - Zingen en bidden in huis en kerk* op zaterdag 25 mei in de Grote Kerk te Monnickendam
Foto: Jan Smelik

In deze rubriek staan liederen die de levensreis en zoektocht van de individuele gelovige centraal stellen. Naast liederen staan er veel gedichten in deze rubriek, zoals bijvoorbeeld het gedicht van Ted van Lieshout 'Oma's bril' dat helaas verkeerd is weergegeven (blz. 1490). 'Ik wou dat ik geloven kon' moet zijn: 'ik wou dat ik dat geloven kon', hetgeen een wezenlijk verschil betekent.

8. Lieder over het samenleven (lied 965 t/m 1016)

In deze laatste rubriek bevinden zich liederen over het samenleven, men vindt hier bijvoorbeeld liederen over de schepping (lied 979) en gebeden om vrede (lied 1011).

Slot

De praktijk zal moeten uitwijzen hoe behapbaar en bruikbaar deze nieuwe bundel nu eigenlijk is voor de zondagse erediensten, wat het zilver-

werk is en wat niet. Het is nu aan de kerken om bekend te raken met het nieuwe *Liedboek*. En na te denken over de vraag hoe het te gaan gebruiken. Dat is overigens ook zoals dit *Liedboek* is bedoeld: het brengt een verscheidenheid van uiteenlopende kerkliedculturen bij elkaar in één boek, waar ieder naar eigen inzicht uit putten kan.

In EREdienst hopen we in de komende nummers meer informatie te geven over de verschillende genres die in het nieuwe *Liedboek* te vinden zijn. Voorlopig kunnen we constateren dat het nieuwe *Liedboek* alle kleuren van de regenboog bevat en dat het moeilijk is samenhang of verbanden te ontdekken tussen de verschillende liederen. Wie trouwens op zoek is naar de melodie van het lied over Kortjakje en het zilverwerk... die kan hem vinden bij lied 955!

Het Marker Brass Ensemble o.l.v. Jan de Jong werkte mee aan de presentatie van het liedboek op 25 mei. Foto: Jan Smelik